CCE RF/PF/RR/PR/NSR/NSPR(A)/666/013

A

ಮಾರ್ಚ್/ಏಪ್ರಿಲ್ 2024 ರ ಪರೀಕ್ಷೆ – 1
MARCH/APRIL 2024 EXAMINATION-1

ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 12]

Total No. of Printed Pages : 12]

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 38]

Total No. of Questions : 38]

CCE RF/PF/RR/PR/NSR/NSPR FULL SYLLABUS

Question Paper Serial No.

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 85-M

Code No. : 85-M

ವಿಷಯ : ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ
Subject : SOCIAL SCIENCE (समाज विज्ञान)

(ಮರಾಠಿ ಮಾಧ್ಯಮ / Marathi Medium)

(ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಶಾಲಾ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಎನ್.ಎಸ್.ಆರ್. / ಎನ್.ಎಸ್.ಪಿ.ಆರ್.)

(Regular Fresh / Private Fresh / Regular Repeater / Private Repeater / NSR / NSPR)

ದಿನಾಂಕ : 27. 03. 2024] [Date : 27. 03. 2024

ಸಮಯ : ಬೆಳಗ್ಗೆ 10-15 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1-30 ರವರೆಗೆ] [Time : 10-15 A.M. to 1-30 P.M.

ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80] [Max. Marks : 80

Cut here / ಇಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ

विद्यार्थ्यांना सामान्य सूचना :

1. प्रश्नपत्रिकेमध्ये 38 प्रश्न आहेत.
2. प्रश्नपत्रिका ही विरुद्ध बाजूच्या आच्छादनाने सील (बंद) करण्यात आली आहे. परीक्षा सुरू झाल्यावर उजव्या बाजूने कापून तुम्हाला ती प्रश्नपत्रिका उघडावयाची आहे. **(बाणाच्या खुणेच्या ठिकाणातून कापून प्रश्नपत्रिका उघडा)** डाव्या बाजूने कापून प्रश्नपत्रिका उघडू नका. प्रश्नपत्रिकेमधील सर्व प्रश्न असलेली पाने व्यवस्थित आहेत की नाहीत ते तपासून पहा.
3. प्रश्नांसाठी दिलेल्या सूचनांचे पालन करा.
4. उजव्या बाजूच्या कडेला (काठावर) असलेली संख्या ही त्या प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शविते.
5. प्रश्नांची उत्तरे सोडविण्यासाठी दिलेला जास्तीत जास्त वेळ प्रश्नपत्रिकेच्या पृष्ठावर वरील भागात दिलेला आहे. त्यामध्ये प्रश्नपत्रिका वाचण्यासाठी 15 मिनिटे समाविष्ट करण्यात आलेली आहेत.
6. तुम्हाला देण्यात आलेल्या प्रश्नपत्रिकेची आवृत्ती (version) आणि तुमच्या प्रवेशपत्रावर छापलेल्या प्रश्नपत्रिकेची आवृत्ती (version) दोन्ही एकच आहे. याची खात्री करुन घ्या.

येथून कापा.

TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER
प्रश्नपत्रिका येथून कापून उघडा.

27. 03. 2024

Tear here

I. खालील प्रत्येक प्रश्नाला किंवा अपूर्ण वाक्यांशाला चार बहुपर्यायी उत्तरे दिलेली आहेत. बरोबर असलेला पर्याय निवडून त्याच्या इंग्रजी मुळाक्षरासह पूर्ण उत्तर दिलेल्या उत्तर पत्रिकेमध्ये लिहा : **8 × 1 = 8**

1. पंजाब हे ब्रिटिश साम्राज्यात याने विलिन केले

   (A) डलहौसी

   (B) वेलस्ली

   (C) रॉबर्ट क्लाईव्ह

   (D) कॉर्नवॉलिस

2. तीन मूर्ती भवन या ठिकाणी आहे.

   (A) जोधपूर

   (B) म्हैसूर

   (C) हैद्राबाद

   (D) नवी दिल्ली

3. द्वीपकल्पीय पठारावर जास्त प्रमाणात आढळणारी माती ही आहे

(A) काळी माती

(B) लाल माती

(C) गाळाची माती

(D) वाळवंटी माती

4. हरित क्रांतीचे पितामह

(A) वर्गीस कुरियन

(B) सर. एम.विश्वेश्वरय्या

(C) डॉ० एम. एस. स्वामीनाथन

(D) नॉर्मन बॉरलाग

5. दक्षिण भारतातील सर्वात उंच शिखर हे आहे.

(A) आर्मकोंडा (B) अनैमुडी

(C) महेंद्रगीरी (D) गौरीशंकर

6. बालकांचा सहाय्यक क्रमांक हा आहे.

(A) 1089 (B) 1098

(C) 101 (D) 108

7. संयुक्त राष्ट्रसंघटनेने (UNO) मानवी हक्कांची घोषणा केलेले वर्ष –

(A) 1947 (B) 1945

(C) 2007 (D) 1948

8. 'प्रत्येक वर्षी जागतिक ग्राहक दिन' या दिवसी साजरा करतात.

(A) 15 मार्च (B) 10 डिसेंबर

(C) 11 जुलै (D) 5 जून

II. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी एका वाक्यात / शब्दात उत्तरे लिहा : 8 × 1 = 8

9. वेलस्ली आपल्या पदाचा राजीनामा देऊन इंग्लंडला परत का गेला ?

10. पहिल्या जागतीक महायुद्धाचे तात्कालिक कारण काय होते ?

11. संयुक्त राष्ट्रसंघटनेचे (UNO) कॅबिनेट असे कोणत्या शाखेला म्हणतात ?

12. सामाजिक स्तर म्हणजे काय ?

13. बाल कामगार प्रतीबंधक आणि नियंत्रण कायदा (1986) का लागू करण्यात आला ?

14. विहिरीने पाणीपुरवठा ही पाणी पुरवठा करण्याची सर्वात महत्वाची पद्धत आहे. का ?

15. कोषियनीती (आर्थिक नीती) म्हणजे काय ?

16. ''टेलीशॉपींग आजच्या दिवसात फार महत्वाचे झाले आहे'' का ?

III. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी दोन ते चार वाक्यात / मुद्यात उत्तरे लिहा : 8 × 2 = 16

17. भारतातील साक्षरतेचे प्रमाण वाढविण्यासाठी सरकार कसे प्रयत्न करित आहे ?

किंवा

संयुक्त राष्ट्रसंघटनेच्या (UNO) सुरक्षा समितीची रचना कशी आहे ?

18. मजुरी सहित श्रम हे मजुरीरहित श्रमापेक्षा वेगळे कसे ?

किंवा

दंगलवर (riots) नियंत्रण कसे ठेवू शकतो ?

19. भारतीय संघराज्यात जुनागढ संस्थान कसे सामिल झाले ?

20. ब्रिटिश राजवटीकाळात भारतीय सैनिक हे ब्रिटिश प्रशासनाचा पाया बगले होते. स्पष्ट करा.

21. ''भारतीय शेती ही मान्सूनचा जुगार आहे.'' कसे ?

22. ''उर्जा साधनसंपत्तीतील तुट (उणिव) टाळण्यासाठी आवश्यक उपाययोजना करणे भारतात अपरिहार्य बनले आहे.'' का ?

23. ग्रामीण भागातील लोकांचे शहराकडे होणारे स्थलांतर टाळता येईल. कसे ?

24. पैशाची बचत करण्यास पोस्ट ऑफिस (डाक कचेरी) कशी मदत करतात ?

IV. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी सहा वाक्यात / मुद्यात उत्तरे लिहा : 9 × 3 = 27

25. बँका ग्राहकाना कशी सेवा देतात ?

किंवा

उद्योजक होण्यासाठी व्यक्तीमध्ये कोणती वैशिष्ट्ये असली पाहिजेत ?

26. ईस्ट इंडिया कंपनीवर बक्सारच्या लढाईचे परिणाम काय झाले ?

किंवा

भारताच्या स्वातंत्र्य चळवळीत क्रांतीकारकांची चळवळ (पद्धत) कशी वेगळी होती ?

27. आर्थिक विकासात वाहतुकीची भूमिका फार महत्वाची आहे. कशी ?

किंवा

भारतातील उद्योगधंद्यांच्या स्थायी करणावर पुष्कळ घटक प्रभाव पाडतात. कसे ?

28. सार्वजनिक अर्थव्यवस्थेचे महत्व वर्णन करा.

किंवा

सुगीपूर्व तंत्रज्ञान आणि सुगी नंतरचे तंत्रज्ञान हे हरितक्रांतीला कसे प्रेरक आहे. वर्णन करा.

29. ''म्हैसूरच्या विकासासाठी दिवाण के. शेशाद्री अय्यर यांची भूमिका महत्वाची आहे.'' स्पष्ट करा.

30. ॲनी बेझंट यानी थिऑसॉफिकल सोसायटीचे उपक्रम सुरू केले आणि त्याला नवे चैतन्य दिले. समर्थन करा.

31. पूर्वीपासून भारताचे रशियाशी मैत्रीचे चांगले नाते आहे. वर्णन करा.

32. भारतात बेरोजगारीची समस्या का जाणवते ?

33. सदाहरित अरण्ये ही वाळवंटी अरण्यापेक्षा वेगळी कशी ?

V. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी आठ वाक्यात / मुद्यात उत्तरे लिहा : 4 × 4 = 16

34. जालियनवाला बाग हत्याकांडचे वर्णन करा.

किंवा

भारतातील ब्रिटिश शिक्षणाच्या परिणामांचे वर्णन करा.

35. ''भारतीय स्वातंत्र्याचे पहिले युद्ध अपयशी ठरले.'' का ?

36. 'सध्याच्या दिवसात भारतातील महिलांचा दर्जा सुधारत आहे.'' समर्थन करा.

37. 'चक्रीवादळ धोकादायक आहेत.' सिद्ध करा.

VI. 38. **भारताच्या नकाशाचा आराखडा काढा आणि त्यामध्ये खालील ठिकाणे दाखवा :** **1 + 4 = 5**

a) $23\frac{1}{2}^{\circ}$ उत्तर अक्षांश

b) नर्मदा नदी

c) विशाखापट्टणम्

d) अमृतसर

फक्त अंध विद्यार्थ्यांसाठी पर्यायी प्रश्न : (प्रश्न संख्या 38 च्या एवजी)

नदी खोऱ्यातील बहुउद्देशीय योजनेचे प्रमुख उद्देश लिहा. **5**

DO NOT WRITE ANYTHING HERE